

ZOBĀRSTNIECĪBAS APRŪPES NEPIECIEŠAMĪBA LATVIJAS SENIORU VECUMA IEDZĪVOTĀJIEM

Sagatavoja Dzintra Rudīte Ozoliņa

Kurzemes reģiona

Mutes veselības centra vadītāja

Andis Paeglītis

PSKUS

Zobārstniecības un sejas ķirurģijas centrs

VISPĀRĒJAIS STĀVOKĻA IZVĒRTĒJUMS

1. PASAULES VESELĪBAS ORGANIZĀCIJAS (WHO) PĒTĪJUMI NORĀDA, KA ATTĪSTĪTĀS VALSTĪS KPEZ INDEKSS VECIEM CILVĒKIEM IR VIRS 22.
2. PENSIJAS VECUMA LATVIJAS IEDZĪVOTĀJIEM VIDĒJAIS KPEZ INDEKSA RĀDĪTĀJS ATZĪMĒTS 24,84 (2005. GADA PĒTĪJUMS).
3. DAUDZU PASAULES VALSTU PENSIJAS VECUMA IEDZĪVOTĀJIEM KPEZ INDEKSA KOMPONENTĒ PREVALĒ EKSTRAHĒTO ZOBU SKAITS.
4. LATVIJAS PENSIJAS VECUMA IEDZĪVOTĀJU SKAITS, KURI LIETO IZŅEMAMĀS ZOBU PROTĒZES UN REGULĀRI APMEKLĒ ZOBĀRSTU, BŪTISKI NEATŠĶIRAS NO EIROPAS VALSTU PENSIJAS VECUMA IEDZĪVOTĀJU RĀDĪTĀJIEM.
5. LITERATŪRĀ ATZĪMĒTA IZŅEMAMO ZOBU PROTĒŽU KVALITĀTES NEATBILSTĪBA FUNKCIONĀLĀM PRASĪBĀM, TĀDĒĻ VECI CILVĒKI TĀS ATSAKĀS LIETOT (DIFERENCE NO 5,2% LĪDZ 42,6%).

LITERATŪRAS APSKATS

Latvijā veikto pētījumu rezultāti norāda, ka pensijas vecuma iedzīvotāju mutes veselības stāvoklis būtiski neatšķiras no literatūrā minētajiem.

Sakarā ar fizioloģisku novecošanas procesu veciem cilvēkiem rodas nopietnas problēmas mutes higiēnas uzturēšanā.

PVO pētījumi norāda, ka attīstītās valstīs KPEz indekss veciem cilvēkiem ir robežās no 22 līdz 32. Latvijas iedzīvotājiem pēc 60 gadu vecuma vidējais KPEz indeksa rādītājs 2010. gada pētījumā ir no 25.0 līdz 29.2.

Pensijas vecuma grupas pacientu skaits ar totāliem zobu rindas defektiem literatūrā atzīmēts ar lielu diferences pakāpi. Latvijas iedzīvotājiem nepeiciešamība pēc jaunām zobu protēzēm sastāda 60,4% .

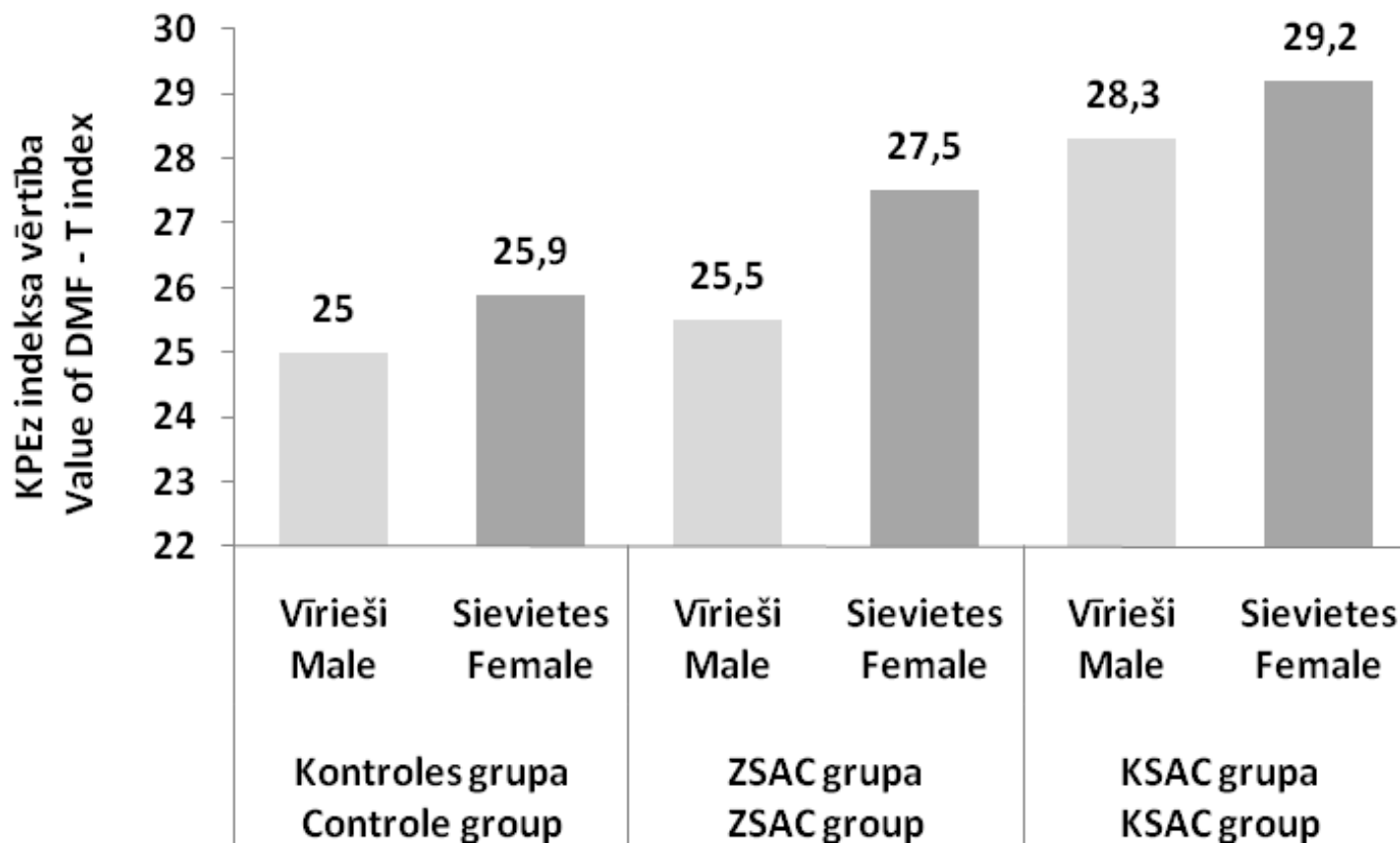
MUTES VESELĪBAS RĀDĪTĀJU SALĪDZINOŠS IZVĒRTĒJUMS LATVIJAS SENIORU VECUMA IEDZĪVOTĀJIEM

Ingrīda Krasta, Aldis Vidžis¹, Anda Brinkmane²

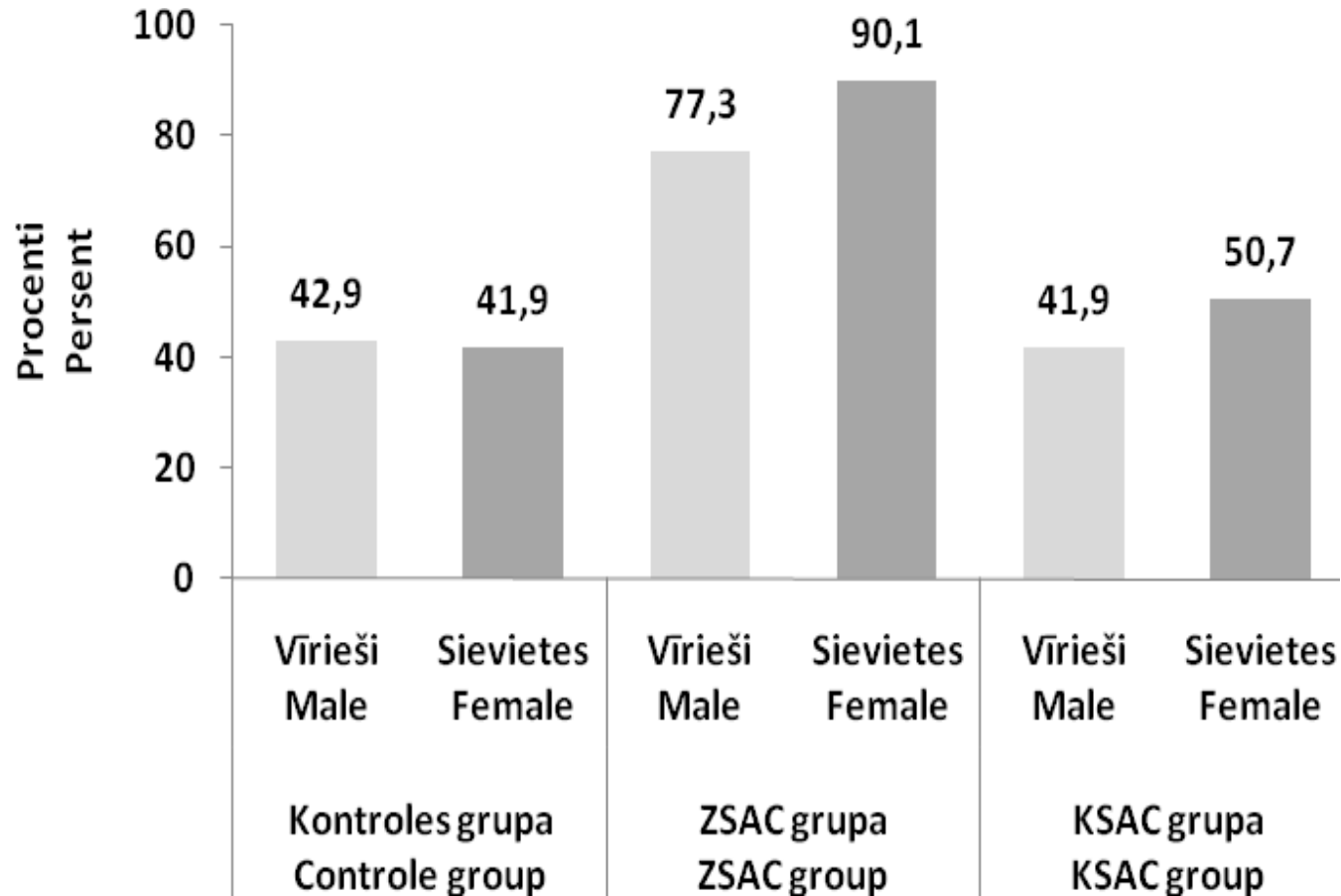
- *Rīgas Stradiņa universitāte, Terapeitiskās stomatoloģijas katedra*
- *Rīgas Stradiņa universitāte, Zobu protezēšanas katedra*
- *Rīgas Stradiņa universitāte, Terapeitiskās stomatoloģijas katedra*

KARIESA INTENSITĀTES IZVĒRTĒJUMS LATVIJAS IEDZĪVOTĀJIEM PĒC 60 GADU VECUMA

MUTES DOBUMA ĢĻOTĀDU SASLIMŠANU BIEŽUMS LATVIJAS IEDZĪVOTĀJIEM PĒC 60 GADU VECUMA

PĒTĪJUMA IZVĒRTĒJUMS :

1. IZVĒRTĒTO KURZEMES SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRU KLIENTU MUTES DOBUMA VESELĪBAS STĀVOKLIS KOPUMĀ VĒRTĒJAMS KĀ NEAPMIERINOŠS AR PATOĻĢISKĀM IZMAIŅĀM ZOBU – ŽOKĻU SISTĒMĀ.
2. ESOŠĀS ZOBU PROTĒZES PĀRSVARĀ NEATBILST KLĪNISKAJĀM PRASĪBĀM, TĀS TIEK LIETOTAS GADU DESMITIEM ILGI, KĀ ARĪ IR APZINĀTI PACIENTI, KURI, NERAUGOTIES UZ INDIKĀCIJĀM, NEKAD NAV PROTEZĒTI.
3. MUTES DOBUMA STĀVOKLIS SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRU KLIENTIEM IR NEKVALITATĪVS, IZTEIKTAS HALITOZES PROBLĒMAS UN NEAPMIERINOŠS HIGIĒNISKAIS STĀVOKLIS.
4. NEPIECIEŠAMA MUTES DOBUMA VESELĪBAS KONCEPCIJAS IZSTRĀDE LATVIJAS SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRU KLIENTIEM.

APRŪPES NAMU IEMĪTNIEKU APSKATES

Aprūpes namu skaits Kurzemē 18

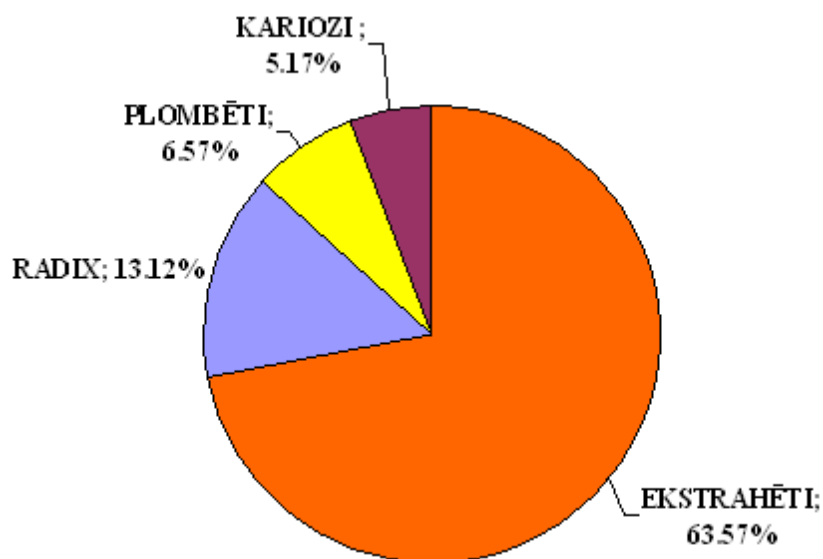
Izmeklēto aprūpes namu skaits 17

Izmeklēto iemītnieku skaits 1398

Pacientu vidējais vecums 66

KARIESA INTENSITĀTE (KPEZ) KURZEMES PANSIONĀTU IEMĪTNIEKIEM

KPEz indekss

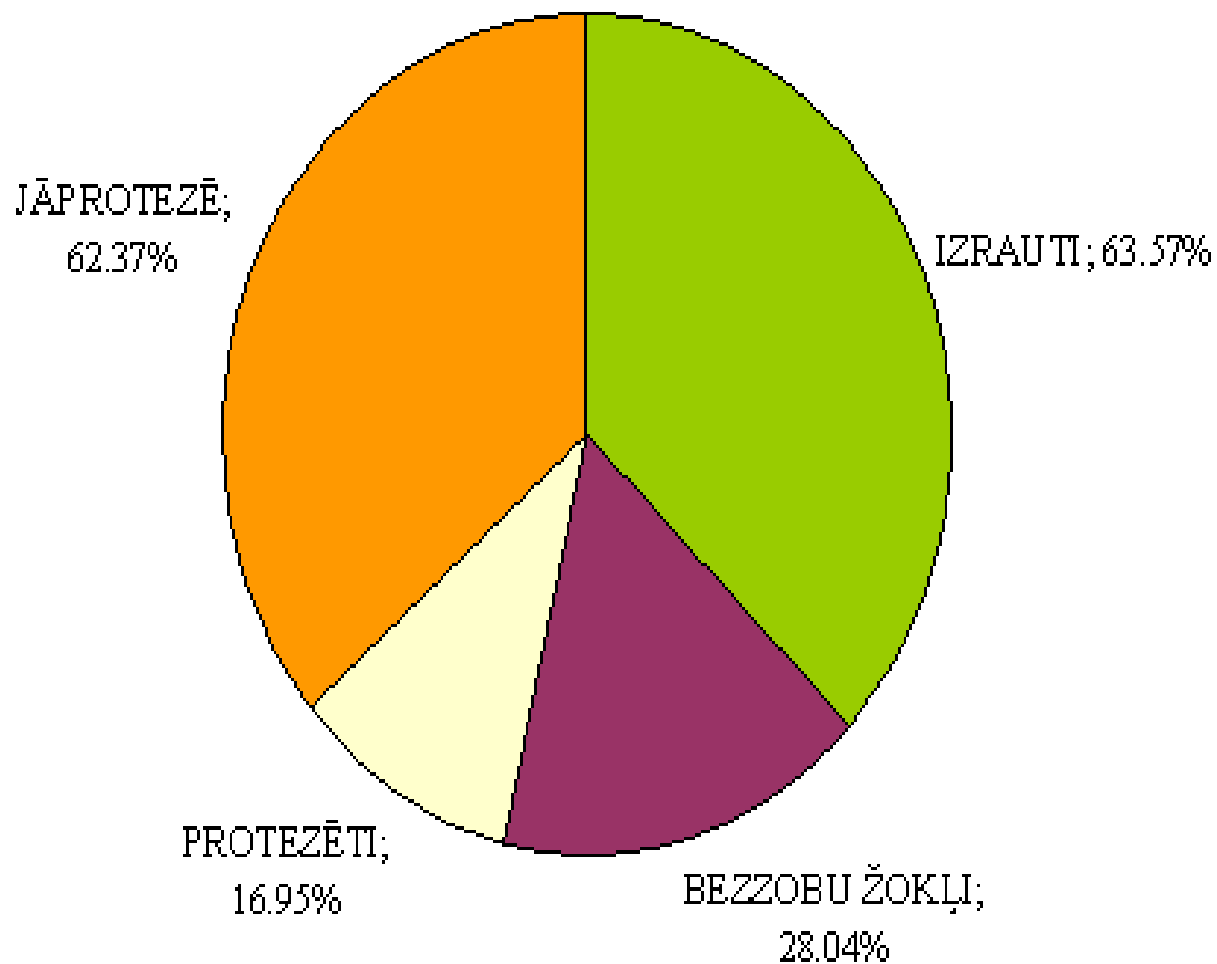
SAC Veģi 6.3

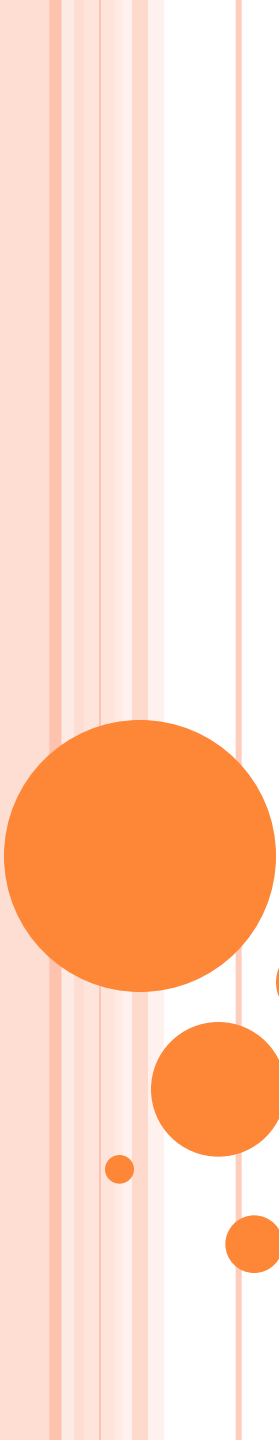
pārējos aprūpes
namos 24.0

Vidējais KPEz 22.9

MUTES DOBUMU STĀVOKLIS

**“VESELĪBAS APRŪPES ORGANIZĒŠANAS UN
FINANSĒŠANAS KĀRTĪBA” PAREDZ, KA NO
PACIENTA IEMAKSAS IR ATBRĪVOTI VALSTS
SOCIĀLĀS APRŪPES CENTRU UN
PAŠVALDĪBU PANSIONĀTU (CENTRU)
APRŪPĒ ESOŠĀS PERSONAS, BET VALSTS
“VESELĪBAS APRŪPES FINANSĒŠANAS
NOTEIKUMI” NENOSAKA BEZMAKSAS
ZOBĀRSTNICĪBAS APRŪPI SOCIĀLĀS
APRŪPES CENTROS.**

KURZEMES MUTES VESELĪBAS CENTRA LIETIŠĶAIS PĒTĪJUMS SITUĀCIJAS RISINĀJUMAM

PĒTĪJUMA MĒRĶIS:

- 1) izvērtēt mutes veselības rādītājus Sociālās aprūpes centru (SAC) klientiem,
- 2) izstrādāt priekšlikumus, pasākumu plānus un veidus zobārstniecības pakalpojumu sniegšanai Sociālās aprūpes centru klientiem.

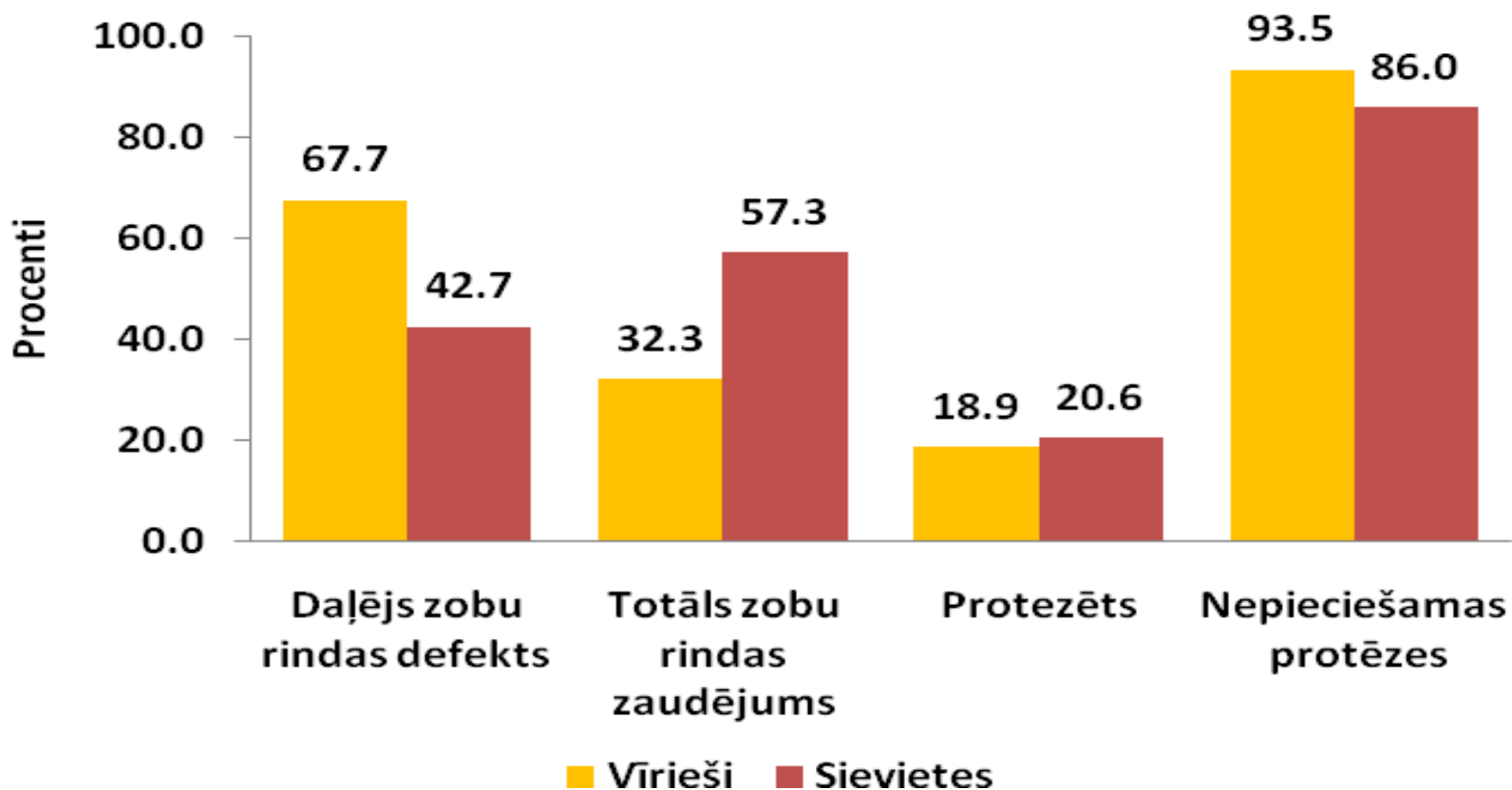

PĒTĪJUMA MĒRĶIS:

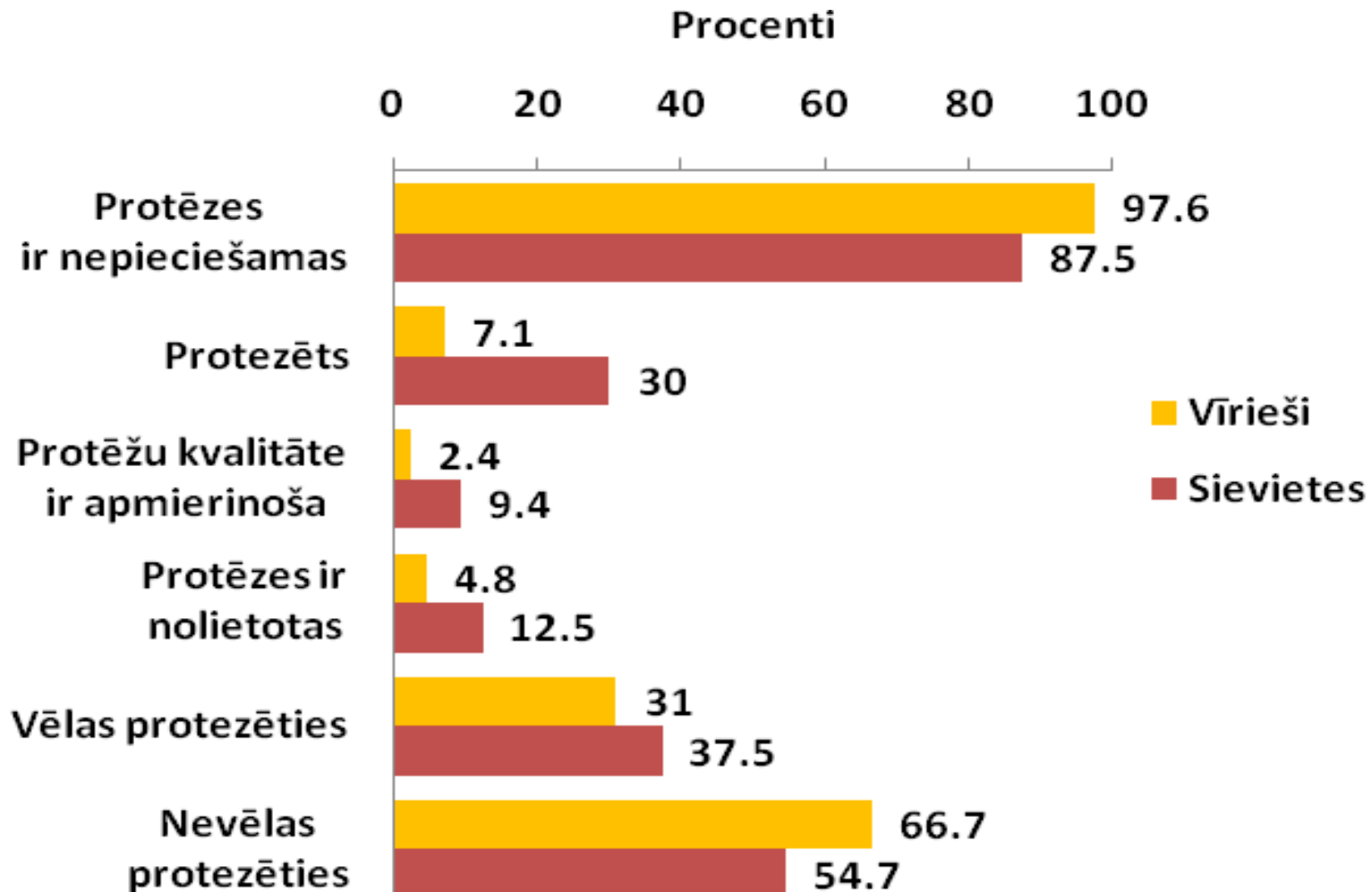
- 1) izvērtēt mutes veselības rādītājus Sociālās aprūpes centru (SAC) klientiem,
- 2) izstrādāt priekšlikumus, pasākumu plānus un veidus zobārstniecības pakalpojumu sniegšanai Sociālās aprūpes centru klientiem.

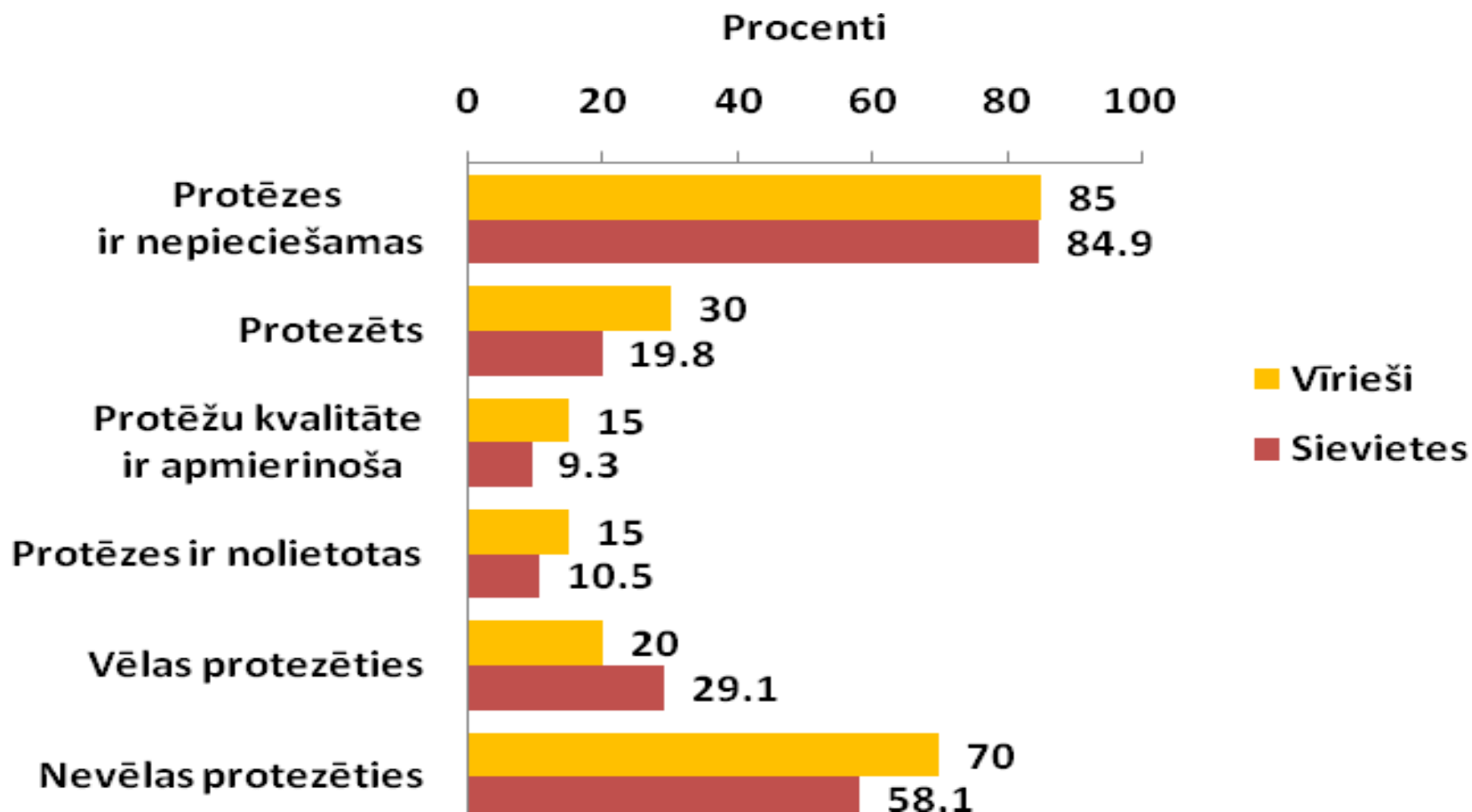
RESPONDENTU ZOBU RINDU DEFEKTU VEIDI UN PROTĒTISKĀ STĀVOKĻA IZVĒRTĒJUMS

RESPONDENTU PROTĒTISKĀ STATUSA IZVĒRTĒJUMS PIE DAĻĒJIEM ZOBU RINDAS DEFEKTIEM

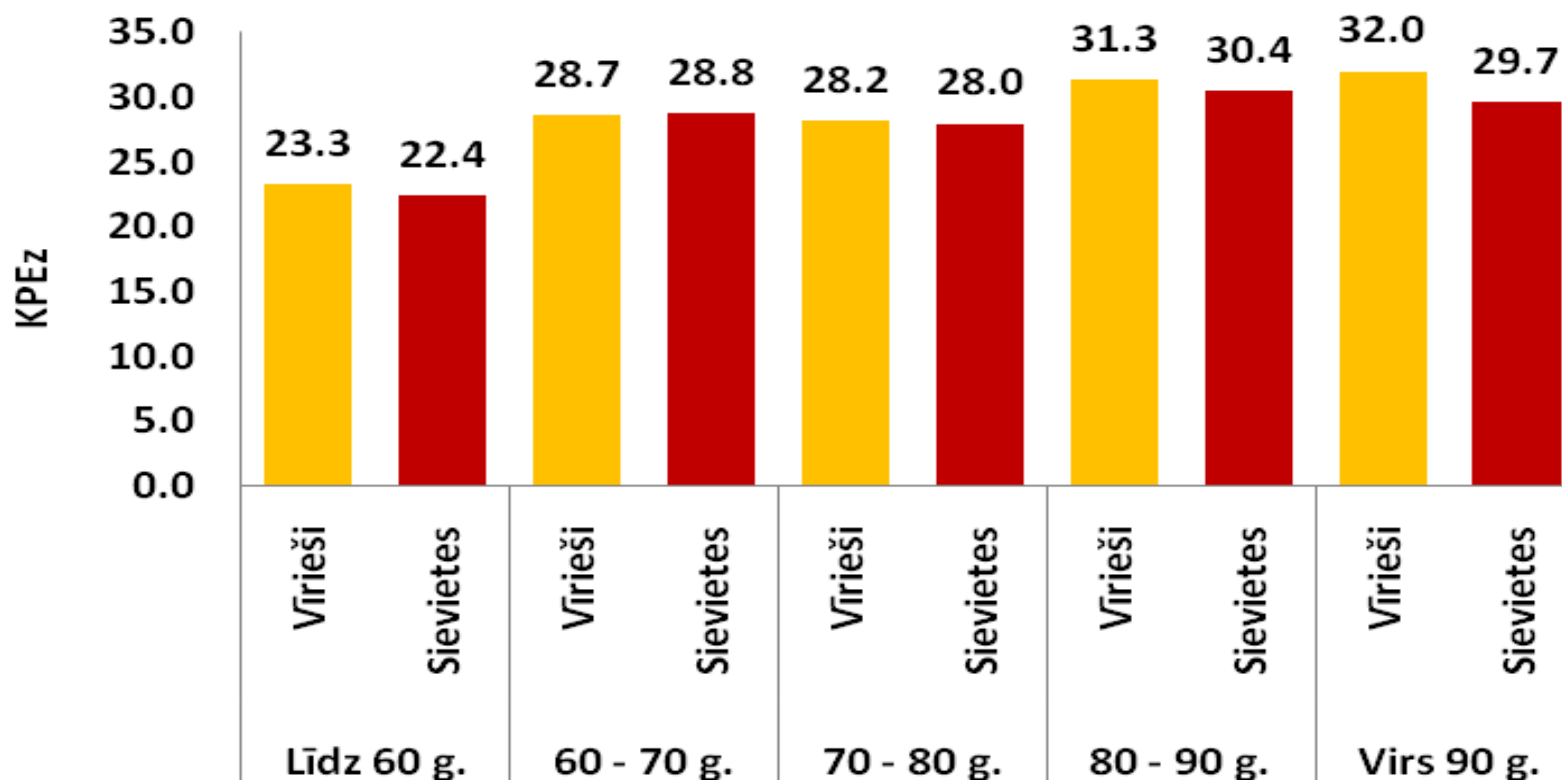

RESPONDENTU PROTĒTISKĀ STATUSA IZVĒRTĒJUMS PIE TOTĀLIEM ZOBU RINDAS DEFEKTIEM

RESPONDENTU KPEZ INDEKSA IZVĒRTĒJUMS

VSAC PACIENTU APSKAŠU REZULTĀTI 2012.GADĀ

VSAC pacientu apskašu rezultāti 2012.gadā

Iestādes nosaukums	Apskatīto skaits	Ekstrahejamās zobu saknes	Nepiecēšama protezēšana
Engures novads "Rauda"	310	378	116
Ventspils novads "Selga"	138	79	42
Tukuma novads "Ķīši"	151	177	71
Talsu novada Laucienas pagasts	103	58	27
Talsu novads "Stūrīši"	82	75	47
Kuldīgas novads "Venta"	24	49	12
Saldus novads "Ābele"	40	54	28
VSAC "Kurzeme" Alsungas novads	45	77 t.sk. 1 pac. 21	13
Skrundas novads "Valtaiķi"	16	19	11
VSAC "Kurzeme" Grobiņas novads "Ilģi"	272	581	122
Talsu novads "Veģi"	156	106	1
	1337	1653	490

KURZEMES REĢIONA APRŪPES NAMU SANĀCIJAI NEPIECIEŠAMIE LĪDZEKĻI:

- Ekstrakcijām   21 390.00 Ls
- Plombēšanai   12 630.00 Ls
- Protezēšanai   104 640.00 Ls
- _____
- **KOPĀ: 138 660.00 Ls**
-
- Vidēji vienam SAC iemītniekam **103.71 Ls.**
-
- Aprēķinos nav iekļautas mobilā zobārstniecības kabineta (autobusa) izmaksas.

SECINĀJUMI

- Izvērtēto Latvijas Sociālās aprūpes centru klientu mutes dobuma veselības stāvoklis ir neapmierinošs ar patoloģiskām izmaiņām zobu – žokļu sistēmā.
- Esošās zobu protēzes pārsvarā neatbilst klīniskajām prasībām, tās tiek lietotas gadu desmitiem ilgi.
- Mutes dobuma kopšanas pasākumi Sociālās aprūpes centru klientiem ir nekvalitatīvi: mutes higiēnas stāvoklis neapmierinošs.
- **Zobārstniecības aprūpes sistēma ir gatava sniegt nepieciešamo palīdzību: jārod finansiāls risinājums!**

Pateicoties mobilās zobārstniecības pakalpojumu iespējām, ceram uz sadarbību ar pašvaldībām un to atbalstu.

PĀRVIETOJAMĀS ZOBĀRSTNIECĪBAS PRAKSES

PERSONĀM AR KUSTĪBU TRAUCĒJUMIEM

Pārvietojams zobārstniecības kabineta krēsls ar lampu

PĀRVIETOJAMI ZOBĀRSTNIECĪBAS KABINETI

IZLIETOTIE LĪDZEKĻI:

- Kuldīgas novada dome 250.00 Ls,
- Skrundas novada dome 50.00 Ls,
- Zviedrijas Rotary klubu ziedojumi 610.00 Ls,
- Uldis Ķinis – rotarietis - personīgi 500.00 EUR.

PALDIES!

Tālrs.   63322515
Mob.tālrs.   26432583
e-pasts dzintraozolina@inbox.lv

